

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/26/2020
Identifikačné číslo spisu: 3819202165
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3819202165.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. X, XXXXX Z. (G.), A.Á. P. G., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/78/2019-36 zo dňa 07. februára 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/78/2019-36 zo dňa 07. februára 2020, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným uznesením č.k. 7Sa/78/2019-36 zo dňa 07. februára 2020 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia prvostupňového rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018, ktorým podľa § 65, § 82, § 293dx a § 114 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009, mu bol priznaný od 01. januára 2018 starobný dôchodok v sume 269,30 Eur mesačne. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol v zmysle § 170 písm. a) SSP tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v odôvodnení uznesenia poukázal na to, že žalobca v žalobe uviedol, že žiadosť o priznanie starobného dôchodku vypisovala dôchodková inštitúcia v Nemecku, Knappschaft-Bahn-See, ktorá zaslala túto žiadosť aj žalovanej a pochybila tým, že neuviedla dátum priznania starobného dôchodku podľa slovenských zákonov. Z uvedeného dôvodu žiadal o spätné priznanie starobného dôchodku od XX. U. XXXX.

3. Krajský súd uviedol, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca podal odvolanie zo dňa 28. januára 2019 proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018 po lehote. Z uvedených dôvodov žalovaná odvolanie žalobcu odmietla listom č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29. marca 2019. Rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018, nadobudlo právoplatnosť dňa 19. júla 2018. Žalobca o zmenu dátumu priznania starobného dôchodku podľa právnych predpisov Slovenskej republiky od XX. U. XXXX požiadal listom zo dňa 14. novembra 2018. Ak poistenec po doručení rozhodnutia o priznaní dôchodku požiada o zmenu dátumu priznania dôchodku po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priznaní dôchodku, jeho žiadosti už nie je možné vyhovieť, s výnimkou situácie, ak bol nesprávny dátum uvedený v dôsledku pochybenia zamestnanca pobočky žalovanej alebo inej inštitúcie, ktorá vypisovala žiadosť o starobný dôchodok. Zo žiadosti žalobcu o dôchodok „Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See, Verwaltungskommission für die soziale Sicherheit der Wanderarbeitnehmer, E 202 DE, 53 241053 P 054“ vyplýva, že dôchodok žiadal priznať od 01. januára 2018. Pochybenie zo strany zamestnanca teda nebolo preukázané, a preto žalovaná priznala žalobcovi starobný dôchodok odo dňa, ktorý bol uvedený v žiadosti o starobný dôchodok, t.j. odo dňa 01. januára 2018. Podanie o zmenu dátumu priznania starobného dôchodku bolo podané po lehote na podanie opravného prostriedku, a preto nebolo možné danej žiadosti vyhovieť.

4. Krajský súd tiež uviedol, že od 01. júla 2016 preskúmava len právoplatné rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne o podanom odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu (§ 7 písm. a) SSP a contrario). Keďže proti napadnutému rozhodnutiu žalovanej je prípustné odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ, preskúmateľnosť rozhodnutia je podľa § 7 písm. a) SSP vylúčená pre nevyčerpanie všetkých riadnych opravných prostriedkov.

5. Žaloba proti rozhodnutiu, ktoré nie je preskúmateľné súdom, je neprípustná, a preto krajský súd aplikujúc § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu žalobcu odmietol.

II.

6. Žalobca podal proti uzneseniu krajského súdu v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť s poukazom na to, že prvé pochybenie vzniklo pracovníkom Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See, ktorý ho uistil, že Slovensko je členom EÚ a oni ako dôchodkové oddelenie koordinujú so systémom iných štátov EÚ a oni to vybavujú vzhľadom k rozdielnym vekom odchodu do dôchodku - Slovensko skôr ako BRD - i spätné vyplatenie zo Slovenska.

7. Žalobca uviedol, že osobne navštívil žalovanú pred uplynutím 3 rokov, kde bol prijatý extrémne neochotne. Bolo odmietnuté prijať žiadosť písanú rukou, ktorú chcel ihneď napísať a v podateľni odovzdať, 9 krát musel cez 3 pracovníčky. Žalobcovi neboli dané informácie o možnosti podať žiadosť ústne do zápisnice.

8. Vzhľadom k predplatenému lístku odchodu z Bratislavy do Viedne i do BDR nemohol časovo viac konať, pričom arogancia pracovníkov mu zobrala čas na včasnú žiadosť, a preto žiadosť zaslal z Nemecka, čo prekročilo časový termín podania.

9. Žalobca zdôraznil, že v podstate ide len o tú sumu, ktorú poctivo na Slovensku ako poistenec žalovanej platil.

III.

10. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že dôvody v nej uvedené nepovažuje za opodstatnené. Krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne vec posúdil, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť odmietnutia odvolania generálnym riaditeľom žalovanej. Odmietnutie odvolania žalobcu bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi.

11. Žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 5 ods. 2 SSP konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

16. Podľa § 7 písm. a) SSP správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená.

17. Podľa § 59 ods. 1 SSP, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, správny súd uznesením vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote podľa § 58 ods. 2.

18. Podľa § 59 ods. 2 SSP v uznesení podľa odseku 1 správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho doplniť alebo opraviť, a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

19. Podľa § 59 ods. 3 SSP, ak sa v lehote určenej správnym súdom podanie nedoplní alebo neopraví, správny súd podanie odmietne uznesením; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

20. Podľa § 60 SSP správny súd predvolá na výsluch toho, kto podanie urobil, ak má za to, že tým možno dosiahnuť odstránenie väd podania. Pri výsluchu správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, a poučí, ako podanie opraviť alebo doplniť.

21. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

22. Podľa § 199 ods. 1 písm. h) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie príslušného útvaru sociálneho zabezpečenia.

23. Podľa § 199 ods. 2 SSP v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

24. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

25. Podľa § 203 ods. 1 SSP rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

26. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

27. Podľa § 204 SSP, ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva, môže správny súd i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy.

28. Žalobca podal správnu žalobu, ktorou sa domáhal spiatočného vyplatenia dôchodku od XX. U. XXXX, pričom k žalobe priložil list žalovanej zo dňa 29. marca 2019 o odmietnutí odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018, ktorým mu bol priznaný starobný dôchodok podľa § 65, § 82, § 293dx a § 114 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a podľa čl. 52 ods. 1 písm. a) a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009, od 01. januára 2018 v sume 269,30 Eur mesačne. Krajský súd žalobu žalobcu odmietol z dôvodu, že proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej bolo prípustné odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ a preskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia je podľa § 7 písm. a) SSP vylúčená.

29. S takýmto právnym záverom sa kasačný súd nestotožnil, keď z podanej žaloby nie je zrejmé, že žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, pričom aj k žalobe priložil fotokópiu listu žalovanej zo dňa 29. marca 2019 o odmietnutí odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu; žalovaný správny orgán v podanej žalobe označil ako Sociálna dôchodková poisťovňa, ústredie.

30. Kasačný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že krajský súd procesne pochybil, keď žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) v spojení s § 7 písm. a) SSP ako neprípustnú odmietol.

31. V prvom rade kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že už z obsahu podanej žaloby je zrejmé, že žalobca prvostupňové správne rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018 napadol odvolaním, ktoré žalovaná listom odmietla z dôvodu oneskorene podaného odvolania.

32. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že oznámenie žalovanej listom zo dňa 29. marca 2019 k oneskorene podanému odvolaniu žalobcu proti rozhodnutiu žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. mája 2018 by bolo spôsobilým predmetom prieskumu, ak by bolo spôsobilé dotknúť sa práv a právom chránených záujmov žalobcu. Podľa ustálenej judikatúry nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02, III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/08) a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžf/29/2010 alebo sp.zn. 5Sžp/5/2011) môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

33. Za takto preukázaného stavu, keď zo žaloby nebolo zrejmé, či žalobca napáda prvostupňové rozhodnutie žalovanej alebo predmetný list žalovanej a k žalobe bola pripojená iba fotokópia listu zo dňa 29. marca 2019, krajský súd aj vzhľadom na špecifickosť tohto typu konania zaradeného do kategórie sociálnej, bol povinný žalobcu vyzvať na odstránenie väd žaloby a vhodným spôsobom ho poučiť a usmerniť tak, aby mu nevznikla ujma na jeho právach, prípadne právom chránených záujmoch.

34. Krajský súd mal postupovať tak, aby ustálil predmet súdneho prieskumu a vychádzať z toho, že

všeobecné súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov.

35. Ďalej považuje kasačný súd za potrebné uviesť, že dôvod odmietnutia žaloby, ktorý si zvolil krajský súd (§ 98 ods. 1 písm. g) v spojení s § 7 písm. a) SSP) nekorešponduje so zisteniami plynúcimi z obsahu súdneho spisu a ktoré možno považovať za nesporné. Krajským súdom použitý dôvod sa totiž vzťahuje na prípady, kedy sa žalobca na základe správnej žaloby domáha preskúmania zákonnosti prvostupňového správneho rozhodnutia bez toho, aby tento účastník vyčerpal riadny opravný prostriedok, teda inak povedané, napadol správnu žalobou rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť bez toho, aby bol vyčerpaný riadny opravný prostriedok podľa osobitného právneho predpisu (tu zákon č. 461/2003 Z.z.). V predmetnej veci žalobca riadny opravný prostriedok vyčerpal v podobe podania odvolania voči prvostupňovému správne rozhodnutiu.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP).

37. V ďalšom konaní povinnosťou krajského súdu bude postupovať v intenciách názoru najvyššieho súdu naznačeného v predchádzajúcich bodoch (§ 469 SSP).

38. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov tohto kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

39. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.